

РАФОМЕТРИКС

ГРАФОМЕТРИКС е редовна публикација на Finance Think што содржи важни тековни информации за домашната, регионалната и светската економија претставени низ графички прикази.

ГОДИНА 6, БРОЈ 1

ФОКУС: МИНИМАЛНА ПЛАТА

Со измените во Законот за минимална плата од септември 2017 година, износот на минималната плата од 9.590 денари (во индустриските гранки за текстил, облека и за кожа) и 10.080 денари (во сите други сектори) се зголеми на 12.000 денари за сите сектори. По усогласувањето во август 2018 година, почнувајќи со јулската плата и со важност до март 2019 година, минималната нето-плата дополнително се зголеми на 12.165 денари.

Втората измена во законот беше владината финансиска помош за исплата на минималната плата од Буџетот на РМ, во износ од 500 и од 2.000 денари по работник, во зависност од условите пропишани во Законот. Сепак, подносливоста на зголемувањето, заедно со ригидните услови за помошта, резултираа со само 15% на искористеност на помошта.

Третиот важен елемент од измената на Законот е воведувањето на дефиницијата на нормираниот учинок и на начинот на неговото поставување. Сепак, одредбите поврзани со нормираниот учинок беа укинати од страна на Уставниот суд како неуставни во април 2018 година.

Finance Think е непрофитен институт за економски истражувања и политики.

Нашата Визија

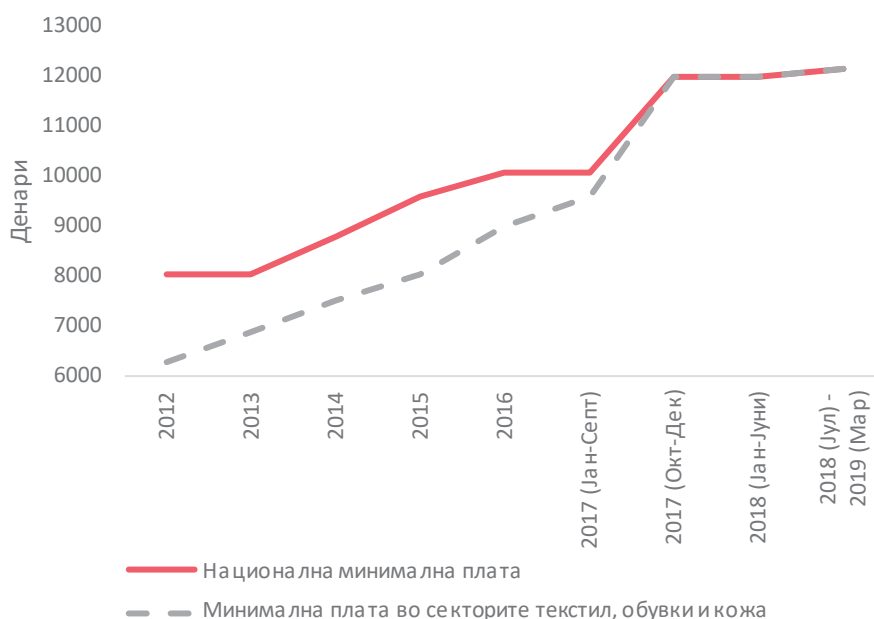
Да поттикнеме економско размислување за подобра благосостојба утре.

Нашата Мисија

Да ја намалиме сиромаштијата, да ги зајакнеме макро-финансиските политики и да ја унапредиме финансиската стабилност преку економски истражувања, советување и препораки за економските политики и поттикнување критичка дебата за економските процеси

Ул. Фредерик Шопен1/2,
1000 Скопје
+389 2 6156 168
www.financethink.mk
info@financethink.mk

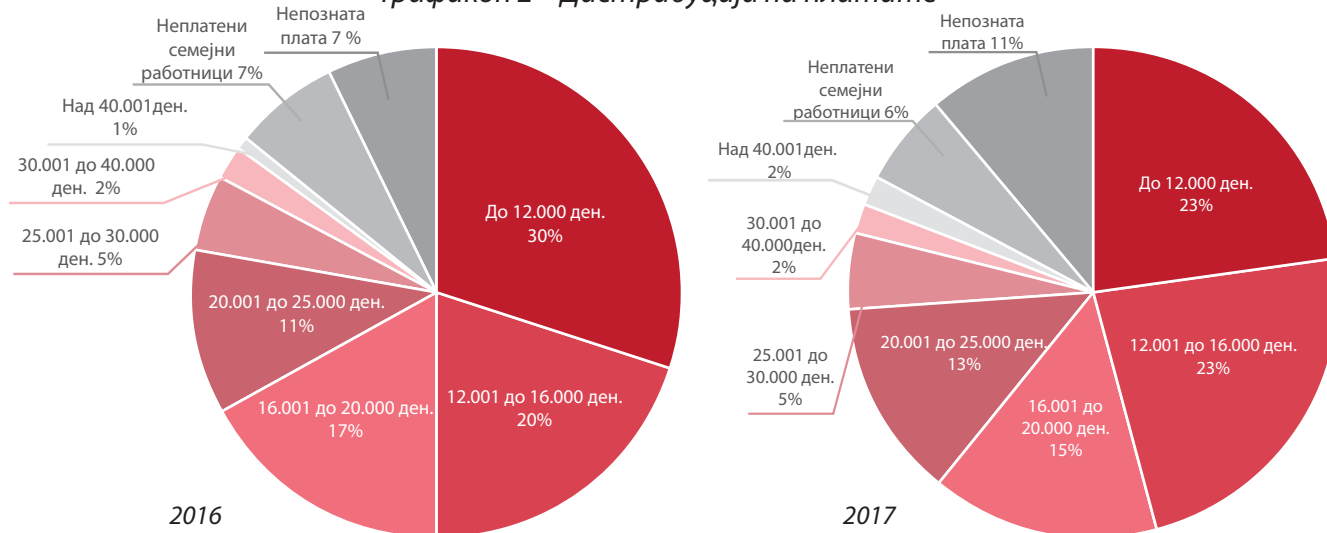
Графикон 1 – Минималната нето-плата (2012-2019)

Извор: Закон за минимална плата

Во 2012 година, со воведувањето на Законот за минимална плата, минималната плата беше утврдена како 39,6 проценти од просечната бруто-плата во Република Македонија, или во нето-износ: 8.050 денари. Во 2014 година, по првата промена на висината на минимална плата, таа изнесуваше 8.800, за да во 2015 се позиционира на ниво од 9.590. Во 2016 година, минималната плата повторно се покачи на 10.080 денари, за во 2017 со последната измена на законот во септември, висината на минималната плата да се утврди во бруто-износ од 17.130 денари, еквивалент на нето-износот од 12.000 денари, со важност за сите сектори. По усогласувањето во 2018 година, минималната нето-плата се зголеми на 12.165 денари.

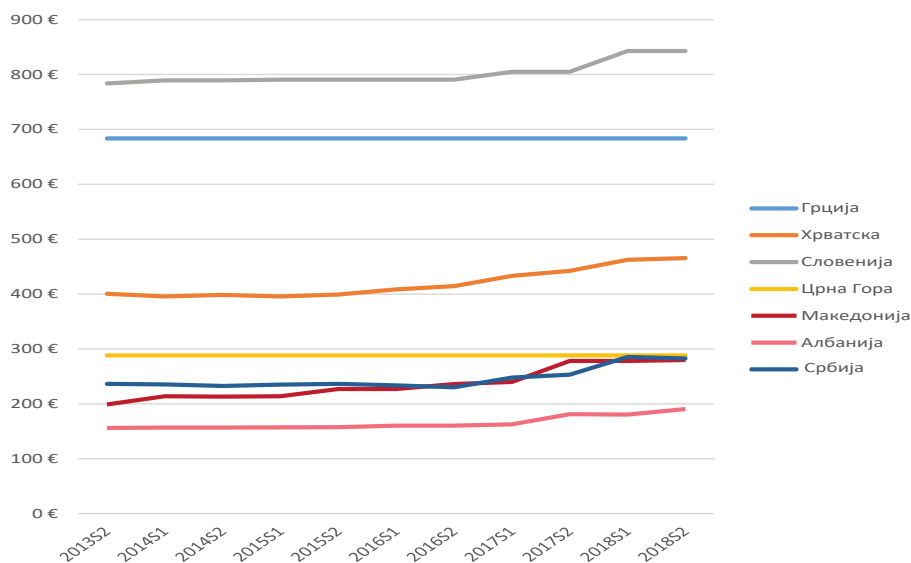
Графикон 2 – Дистрибуција на платите

Извор: Анкета на работната сила 2016 година и 2017 година

23 проценти од вработените примиле минимална плата во 2017 година. Во однос на претходната година, тоа е намалување за седум процентни поени, што во одреден дел се должи на зголемената минимална плата, која барем делумно поттикна пораст кај платите кои претходно биле на висина од 12.000 денари.

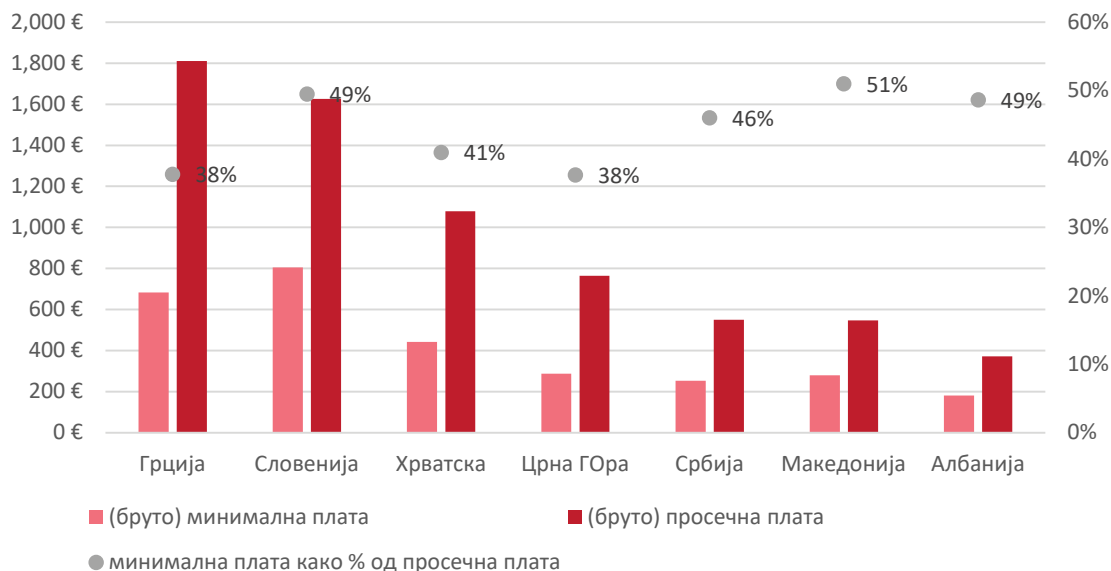
Графикон 3 – Минимална плата во регионот (брuto, евра)

Извор: Eurostat

Највисока минимална плата во регионот на Југоисточна Европа има Словенија, а најниска Албанија. Грција и Црна Гора не забележуваат поместувања кај минималната плата во анализираниот период, за разлика од Словенија, Хрватска, Македонија и Србија кои имаат константен раст во текот на годините. Иако во изминатиот период Србија и Црна Гора бележат повисока минимална плата од Македонија, во последните две години настана израмнување.

Графикон 4 – Просечна плата и минимална плата за 2017 (брuto, евра)

Извор: WIW, Eurostat, OECD, калкулација на авторот

Во однос на просечните плати, највисока релативна минимална плата има Македонија и таа изнесува 51%, потоа следат Словенија и Албанија (49%), Србија (46%), Хрватска (41%) и најниска е во Црна Гора и Грција (38%). Сепак, во апсолутен износ, просечната плата укажува дека животниот стандард во Македонија е далеку зад тој на Грција и Словенија, но споредлив со Србија и Албанија.

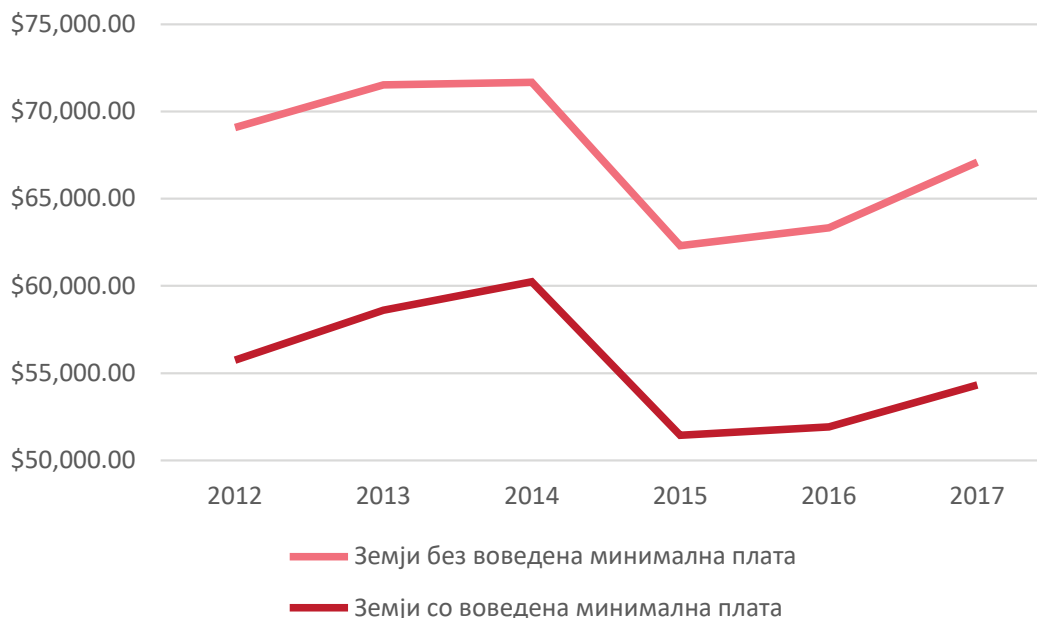
Графикон 5 – Годишна минимална и просечна плата во земјите со највисока минимална плата во 2017 година

Извор: OECD, калкулација на авторот

Во 2017 година највисока минимална плата се бележи во Луксембург од 23.777 долари годишно, односно 38% од измерената просечна плата во 2017 од 63.062 долари годишно. Од земјите со највисоки минимални плати Франција го бележи најголемиот удел на минимална плата од просечната годишна плата од 47%, кај сите останати анализирани земји, уделот на минимална плата од просечната е под овој процент.

Графикон 6 – БДП по глава на жител во земји со и без воведена минимална плата

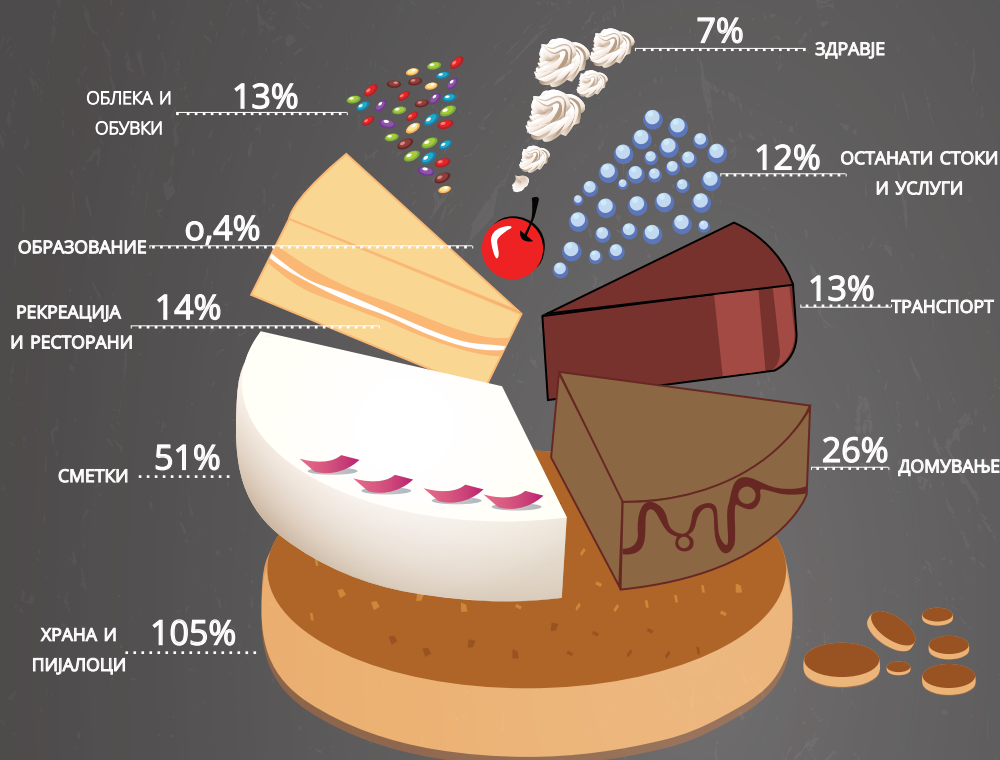

Извор: World Bank, калкулација на авторот

Земјите кои немаат определено минималната плата имаат, во просек, поголем БДП по глава на жител од земјите во кои минималната плата е законска обврска. Сепак, постоењето законска минимална плата не неопходно е во директна каузална врска со развиеноста на економијата мерена со БДП по глава на жител.

РЕЦЕПТ ЗА ПРЕЖИВУВАЊЕ?

Четиричлените семејства кои имаат само еден вработен со минимална плата, невозможно е да го подготват колачот

ПОТРЕБЕН БУЏЕТ:

Храна и пијалоци.....	12.557 ден.
Облека и обувки.....	1.543 ден.
Сметки.....	5.062 ден.
Домување.....	3.067 ден.
Здравје.....	865 ден.
Транспорт	1.538 ден.
Рекреација и ресторани.....	1.639 ден.
Образование.....	46 ден.
Останати стоки и услуги.....	1.448 ден.

Потрошувачка: **27.764 ден.**

Извор: ДЗС, Употребени средства според намената на потрошувачката во 2017 година

Минималната плата во Македонија на крајот од 2017 изнесуваше **12.000** денари, а потрошувачката на просечно четиричлено семејство, **27.764** денари.

Оттука, семејството со еден вработен на минимална плата, треба да најде уште **15.764** денари за да живее просечен достоинствен живот.

**ТОГАШ,
КАКО ВАКВИТЕ СЕМЕЈСТВА СВРЗУВААТ КРАЈ СО КРАЈ?**

FINANCE **THINK**
OUT OF THE BOX

Проектот е финансиран од
Европска Унија

Институт за демократија
Социетас цивилис - Скопје

